

Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj

Paliska-Smoković, Sandi

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:910713>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

SANDI PALISKA-SMOKOVIĆ

Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj

Završni rad

Pula, 2019.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

SANDI PALISKA-SMOKOVIĆ

Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj

Završni rad

JMBAG:030349673, redovan student

Studijski smjer: Management i poduzetništvo

Kolegij: Osnove Makroekonomije

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Alen Belullo

Pula, svibanj 2019.

SADRŽAJ:

UVOD	1
1.POJAM NEZAPOSLENOSTI I VRSTE NEZAPOSLENOSTI	2
1.1 Definiranje nezaposlenosti	2
1.2 Vrste nezaposlenosti.....	3
1.2.1 Normalna nezaposlenost.....	3
1.2.2 Strukturalna nezaposlenost.....	4
1.2.3 Ciklička nezaposlenost	5
2.POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI	5
2.1 Ekonomske posljedice nezaposlenosti	5
2.2 Psihološke posljedice nezaposlenosti	5
2.3 Socijalne posljedice nezaposlenosti	7
3.MJERENJE NEZAPOSLENOSTI	8
4.PROBLEM NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ	11
4.1 Kretanje nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj te položaj u odnosu na druge zemlje EU	12
4.2 Utjecaj dohotka i državnih poreza na nezaposlenost u Republici Hrvatskoj	16
4.3 Utjecaj iseljavanja stanovništva na nezaposlenost u Republici Hrvatskoj.....	19
4.4 Utjecaj obrazovne i dobne strukture Hrvatske na problem nezaposlenosti.....	21
4.5 Utjecaj osobne preferencije radnika na problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj	24
ZAKLJUČAK	26
LITERATURA.....	27
SAŽETAK.....	30

UVOD

Nezaposlenost je jedan od glavnih ekonomskih problema o kojem mora brinuti svaka zemlja. Republika Hrvatska kao vrlo mlada zemlja koja je prošla kroz ratno razdoblje tokom devedesetih, od svojih početaka ima izražen problem nezaposlenosti za koji do sada država nije pronašla rješenja.

Cilj ovog rada jest prikazati pojam, osnovne podjele i posljedice nezaposlenosti kao i trenutačne trendove nezaposlenosti Republike Hrvatske i uzroke to jest utjecaje na nezaposlenost u Hrvatskoj u današnjem razdoblju u kojem živimo.

Prvo poglavlje rada odnosi se na pojam i vrste nezaposlenosti. Tumači se pojam nezaposlenosti to jest što on predstavlja i što smatramo nezaposlenošću. Vrste nezaposlenosti se nastoji prikazati i tumačiti ih na tradicionalnim podjelama.

Drugo poglavlje predstavlja posljedice nezaposlenosti te kako nezaposlenost može utjecati na fizičko i psihičko zdravlje jednog pojedinca.

Treće poglavlje ovoga rada predstavlja način mjerenja nezaposlenosti po različitim metodama te prikazuje kako je stanovništvo raspodijeljeno prema mogućnosti uključivanja na tržište rada

Četvrto poglavlje se odnosi na način mjerenje nezaposlenosti, kako odrediti stopu nezaposlenosti i vrste stopi nezaposlenosti.

Peto poglavlje se odnosi na aktualno stanje Republike Hrvatske, kamo se Republika Hrvatska nalazi u odnosu na ostale zemlje Europske unije te sadašnji trendovi koji utječu na nezaposlenost u Hrvatskoj te što to znači za budućnost Republike Hrvatske

1. POJAM NEZAPOSLENOSTI I VRSTE NEZAPOSLENOSTI

1.1 Definiranje nezaposlenosti

Pojam nezaposlenosti ima različite definicije kao i sama tumačenja ovisno o autorima i teoretičarima.

Standardna međunarodna definicija nezaposlenosti temelji se na trima kriterijima koji moraju biti istovremeno zadovoljeni, a kriteriji su: ¹

1. da je osoba trenutno bez posla
2. da osoba traži posao
3. te da je osoba trenutno raspoloživa za rad.

Prema tome, nezaposlene su sve osobe iznad dobi određene za mjerenje ekonomski aktivnog stanovništva, koje su u razdoblju promatranja:²

- a) bile bez posla, tj. koje nisu radile za plaću ili bile samozaposlene, kako je to određeno međunarodnom definicijom zaposlenosti;
- b) bile trenutno raspoložive za rad, tj. raspoložive za plaćeni rad ili samozaposlenost tijekom razdoblja promatranja;
- c) tražile posao, tj. poduzimale određene korake u točno određenom proteklom vremenu da nađu plaćeni posao ili da se samo zaposle.

Potrebno je napomenuti da se u formuliranju ovih triju kriterija međunarodni standardi ne pozivaju na neki propis ili zakonsku odredbu. Kriteriji se odnose isključivo na aktivnosti osobe tijekom određenog razdoblja promatranja.

---

¹ Hussmanns, R., Mehran, F. i Verma, V. (1990.) Surveys of economically active population, employment, unemployment and underemployment: An ILO manual on concepts and methods . Geneva: ILO.

² Hussmanns, R., Mehran, F. i Verma, V. (1990.) Surveys of economically active population, employment, unemployment and underemployment: An ILO manual on concepts and methods . Geneva: ILO.

1.2 Vrste nezaposlenosti

Nezaposlenost se može podijeliti prema različitim gledištima. Tradicionalna podjela nezaposlenosti jest prema njihovim uzrocima te najčešće razlikujemo normalnu, strukturalnu i cikličku nezaposlenost.

1.2.1 Normalna nezaposlenost

Normalna nezaposlenost uključuje sezonsku i frikcijsku.

Sezonska nezaposlenost se javlja u situacijama kada gospodarstvo ima razlike u kretanju gospodarstva koje su posljedica klimatskih ili drugih čimbenika.

Najpoznatiji primjer sezonske nezaposlenosti javlja se u turističkim zemljama gdje se nezaposlenost smanjuje te BDP povećava za vrijeme sezone (na primjer Hrvatska u ljetnim mjesecima) dok u vrijeme izvan sezone nezaposlenost se opet povećava a rast BDP-a smanjuje

„Frikcijska nezaposlenost javlja se zbog neprestanog kretanja ljudi između područja i zaposlenja ili kroz različite stadije životnog ciklusa, odnosno prijelazi s jednog radnog mjesta na drugo zahtijevaju određeno vremensko razdoblje izvan rada (npr. vrijeme traženja novog zaposlenja). Obično se pretpostavlja da je takva nezaposlenost kratkotrajna budući da istovremeno podrazumijeva postojanje odgovarajućih radnih mjesta, a za usklađivanje ponude i potražnje, odnosno spajanje radnika i poslova, potrebno je jedino vrijeme. Čak i kad bi ekonomija imala punu zaposlenost, uvijek bi postojalo neko kolebanje dok diplomirani studenti traže posao ili dok se žene nakon poroda vraćaju u radnu snagu.“³

---

³ Darija Jakovljević, Osnovni oblici nezaposlenosti, Izvor članka: <http://mjesec.ffzg.hr/nezaposlenosti/2.1.html>

1.2.2 Strukturalna nezaposlenost

„**Strukturalna nezaposlenost** označava nepodudarnost između ponude i potražnje za radnicima u pogledu zanimanja, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda. Nepodudarnosti se mogu javiti zbog toga što potražnja za jednom vrstom rada raste dok se potražnja za drugom vrstom rada smanjuje u uvjetima u kojima se ponude rada ne mogu brzo prilagođivati.“⁴

Uzrok ovakve nezaposlenosti najčešće dolazi zbog neusklađenosti politika obrazovanja i rada. U slučaju da obrazovanje ne prati tržište to jest da ne usklađuje ponudu upisa zanimanja sa potražnjom na tržištu za određenim zanimanjem. Na primjer u slučaju da država školuje veliki broj ekonomista a tržište potražuje npr. veliki broj stolara tada dolazi do ne preklapanje ponude i potražnje te tako i nastaje strukturalna nezaposlenost

1.2.3 Ciklička nezaposlenost

Ciklička nezaposlenost, posljedica je općeg nedostatka potražnje na tržištu roba i implicitno na tržištu rada. Ona se javlja kad je sveukupna potražnja za radom niska.⁵ Kad se smanjuju potrošnja i proizvodnja, nezaposlenost se povećava. Međutim, sam pojam podrazumijeva da se radi o srednjoročnoj pojavi koja nastaje u fazi recesije a nestaje u uvjetima ponovne ekspanzije gospodarstva. Ukoliko se radi o dugoročnom niskom gospodarskom rastu tada se takav tip nezaposlenosti uvjetovan nedostatkom potražnje naziva stagnacijska nezaposlenost.

Ciklička nezaposlenost se naziva još i konjunktornom. Objašnjenje Samuelsona i Nordhausa za cikličku nezaposlenost je: „Ona se javlja kad je sveukupna potražnja za radom niska. Kad se smanjuju potrošnja i proizvodnja, nezaposlenost se praktički svugdje povećava.“⁶

---

⁴ Darija Jakovljević, Osnovni oblici nezaposlenosti, Izvor članka: <http://mjesec.ffzg.hr/nezaposlenost/2.1.html>

⁵ Mrnjavac, Ž. (1996). *Mjerenje nezaposlenosti*. Split: Ekonomski fakultet

⁶ Tomašić, Petar: *Nezaposlenost u tranzicijskoj Hrvatskoj pod socijalno-etičkim vidom*, Zagreb, 2010.

2. POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Posljedice nezaposlenosti mogu biti :

1. ekonomske
2. psihološke
3. socijalne

2.1 Ekonomske posljedice nezaposlenosti

Zaposlenost i nezaposlenost jesu jedne od glavnih varijabli to jest pokazatelja uspješnosti gospodarstva te o samoj zaposlenosti ovisi i samo gospodarstvo jedne zemlje.

Posljedice nezaposlenosti za gospodarstvo mogu biti :

1. manji državni prihodi
2. problemi u mirovinskom sustavu (ovisno o načinu funkcioniranja samog sustava)
3. pad Bruto domaćeg proizvoda
4. smanjenje potrošnje te i samog blagostanja jednog pojedinca

S makro stajališta, visoka stopa nezaposlenosti predstavlja gubitak proizvodnje, ali i gubitak najkvalitetnijeg dijela ljudskog potencijala budući da nezaposlenost tjera ljude na iseljavanje iz države u potrazi za boljim poslom u inozemstvo. Također u slučaju visoke nezaposlenosti državni prihodi su manji te se može očekivati i pad Bruto domaćeg proizvoda kao posljedica što pojedinci nemaju primanja te niti ne troše a uz to država mora povećati izdatke kako bi mogla financirati subvencije za socijalu.

Treba naglasiti da sa manjim prihodima i troškovima, država će isplaćivati manje mirovine zbog nedostatka uplaćivanja doprinosa za mirovinu što će voditi ka produženju radnog staža i daljnjeg pada potrošnje.

2.2 Psihološke posljedice nezaposlenosti

„Da bismo mogli govoriti o utjecaju nezaposlenosti na psihološko zdravlje, nužno je spomenuti dobrobiti koje pruža zaposlenost. Spomenimo samo neke: zarada, povišenje razine aktivacije, raznolikost okoline i raznolikost socijalnih interakcija,

vremenska struktura dana i ostvarenje osobnog identiteta kroz radnu ulogu. Gubitak navedenih dobrobiti značajan je izvor stresa, a on se događa gubitkom posla ili nemogućnošću pronalaženja zaposlenja. To pokazuju i transverzalne i longitudinalne studije. Osim gubitaka, nezaposlenost uključuje i učenje novih uloga te prilagođavanje promijenjenim okolnostima. Sve ove promjene za pojedinca predstavljaju izvor stresa koji za sobom povlači i specifične promjene u doživljavanju i ponašanju. Jednim imenom - to su psihološke posljedice nezaposlenosti.“⁷

Prva istraživanja su provedena 30tih godina te se dokazalo da postoji povezanost između samog posla i zdravlja pojedinca. Kako se sve više istraživalo o povezanosti između nezaposlenosti i psihičkog stanja pojedinca došlo se do zapanjujućih rezultata. „Anksioznost, depresija, nezadovoljstvo životom, napetost, sniženo samopoštovanje, osjećaj beznađa i druga emocionalna stanja, pokazali su se jače izraženima kod nezaposlenih ispitanika u odnosu na zaposlene“⁸

Također daljnja istraživanja su pokazala kako osobe koje su zaposlene su i boljega zdravlja naprema onima koji su nezaposleni. Isto tako i energija je bila veća kod onih koji su zaposleni naprema onima koji su nezaposleni.

Kada je riječ o promjenama u samopoštovanju kao psihološkoj posljedici nezaposlenosti, rezultati nisu tako jednoznačni.

Autori Warr i Jackson u svom članku za Revisional Guru sugeriraju da se „podudaranost rezultata potječe iz činjenice da se mjere samopoštovanja sastoje od čestica kojima se procjenjuju i negativni i pozitivni aspekti osobe. U svojoj studiji spomenuti autori nalaze da pozitivno samopoštovanje ne ovisi o stanju zaposlenosti, dok nezaposleni sebe procjenjuju negativnije na česticama negativnog samopoštovanja. Ipak, u većini istraživanja nije utvrđena povezanost između globalnog samopoštovanja i nezaposlenosti“⁹

---

⁷ Matko Vlasta, [PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihološke škole, Silba, 2002.](#)

⁸ Fryer, D. & Payne, R. (1986). Being unemployed: A review of the literature on the psychological experience of unemployment. In C. L. Cooper & I. Robertson (Eds.), *International Review of Industrial and Organizational Psychology*

⁹ Izvor teksta :*Revision Guru*. URL: <http://www.revisionguru.co.uk/economics/unemp4.htm>

2.3 Socijalne posljedice nezaposlenosti

Problem nezaposlenosti ima i društveni utjecaj. Nezaposlenost utječe na pojedinca kao i na okolinu u kojoj se nalazi i na cijelo društvo u cjelini. Ukoliko pogledamo rezultate raznih istraživanja vidljivo je da ljudi puno više cijene svoje slobodno vrijeme u odnosu na vrijeme koje rade.¹⁰

Socijalne posljedice nezaposlenosti su različite a neke od najznačajnijih jesu pojava „podklase“ te kriminalne radnje. Različite teorije nastoje objasniti uzročnu vezu između nezaposlenosti i kriminalnog ponašanja na različite načine. „Tako su prema Mertonovoj teoriji devijantnog ponašanja ljudi socijalizirani na način da ustraju u određenim ciljevima, a jedan od njih je i dobro plaćeni posao. No, zbog ograničenih mogućnosti ne uspijevaju svi ljudi u ostvarivanju tih ciljeva, a kao rezultat konflikta između aspiracija da se dostignu takvi konvencionalni ciljevi i ograničenih mogućnosti dolazi do delinkvencije.“¹¹

„Prema Hirschijevoj teoriji socijalne kontrole ljudi se suzdržavaju od zločinačkog ponašanja zbog:

1. povezanosti s konvencionalnim drugima kao što su roditelji, učitelji i prijatelji;
2. obvezanosti prema postignućima kao što su zaposlenje i edukacija;
3. uvjerenja povezanih s dominantnim moralnim i socijalnim redom. Što su ove veze slabije, to je vjerojatnost delinkventnog ponašanja veća“¹²

Iz navedenih teorija možemo zaključiti da postoji velika povezanost između zaposlenja i kriminalnih radnji. U zemljama koje imaju visoko zaposlenje uz dobro radne uvjete postoji puno manje nasilja i kriminalnih radnji. Ukoliko govorimo o stvaranju „podklasa“ govorimo o stvaranju podgrupa u društvu koji zbog nezaposlenja i siromaštva „zaostaju“ za ostatkom društva. U tu klasu najčešće spadaju nezaposleni ljudi koji ili ne mogu raditi ili ne žele raditi. Također opisuje ih i niska stručna sprema te u nekim slučajevima i pojava i kriminalnog ponašanja.

---

¹⁰ Mortimer, J. T. & Peterson, A. C. (1994). Youth Unemployment and Society. Cambridge: Cambridge University Press.

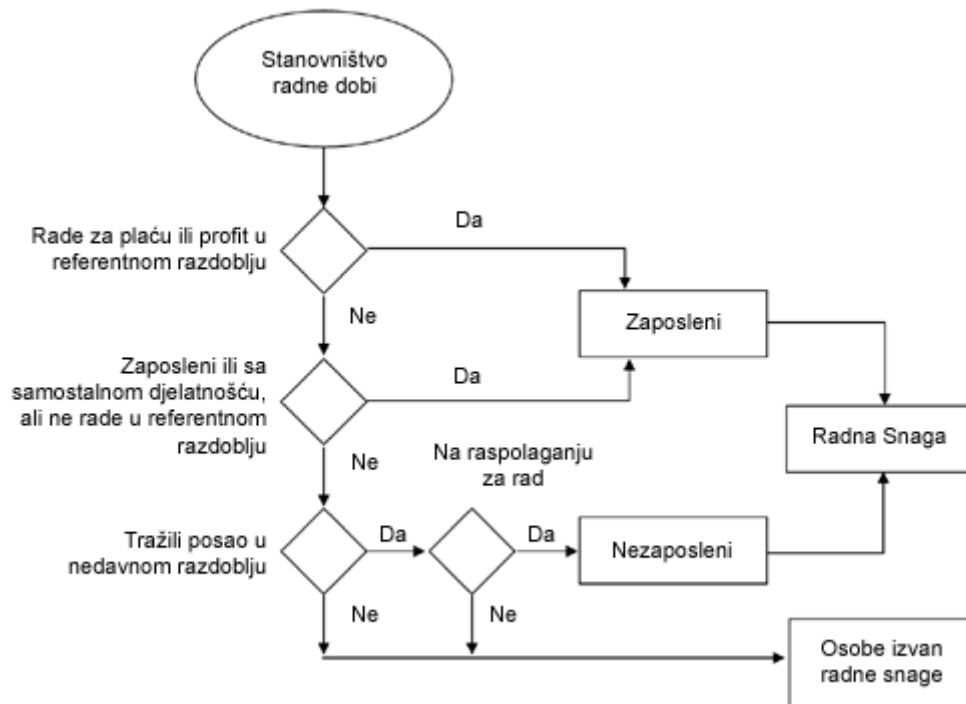
¹¹ Irena nekić, PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.

¹² Izvor citata : http://www.academia.edu/5118345/SOCIJALIZACIJA_SOCIJALNA_KONTROLA_I_DEVIJANTNOST

3. MJERENJE NEZAPOSLENOSTI

Mjerenje nezaposlenosti se može provoditi kroz različite načine i metode. Najprije se utvrđuje radna snaga jedne zemlje te se određuje u koju skupinu spadaju ljudi te zemlje. Skupine mogu biti zaposleni, nezaposleni (radna snaga) te osobe izvan radne snage.

Slika 1 : Podjela stanovništva prema mogućnosti uključivanja na tržište rada

Izvor: <http://mjesec.ffzg.hr/nezaposlenost/1.1.html>

Slika1. prikazuje način kako se određuju skupine te u koju kategoriju to jest skupinu spada određeni pojedinac. Za dobivanje stvarne slike nezaposlenosti potrebno je prikupiti podatke o zaposlenima i nezaposlenima. „Dva su osnovna načina prikupljanja podataka o nezaposlenima. Prvi se odnosi na evidenciju nezaposlenih prijavljenih na zavodu za zapošljavanje, a drugi na periodično anketiranje uzorka radne snage. Uredi i službe zapošljavanja, osnovani u svrhu pomoći nezaposlenima, registriraju osobe koje traže zaposlenje, a poslodavcima daju podatke o raspoloživim radnicima.“¹⁴¹³ Podatke treba uzimati s velikim opreznom jer u mnogo slučajeva su nepotpuni i ne prikazuju stvarno stanje nezaposlenih u zemlji.

Načini mjerenja stope nezaposlenosti su različiti a razlikujemo :

¹³ Jelena Birsa, PSIHOLŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.

1. stopa nezaposlenosti
2. stope nezaposlenosti američkog ureda za statistiku rada
3. stopa nezaposlenosti u ekvivalentima punog radnog vremena
4. indeks težine nezaposlenosti
5. dezagregiranu stopu nezaposlenosti

„**Stopa nezaposlenosti** je omjer broja nezaposlenih i ukupno raspoloživih resursa radne snage izražen kao postotak. Zbog svoje jasnoće i jednostavnosti je najčešće korištena mjera. Ona oslikava stanje gospodarstva, uspješnost gospodarske politike, te je mjerilo težine socijalnih teškoća i razlika u društvu. Ipak, ona ne govori ništa o trajanju nezaposlenosti, a njen glavni nedostatak je ograničenje samog koncepta radne snage na kojemu se zasniva.“¹⁴

„**Stopa nezaposlenosti u ekvivalentima punog radnog vremena.** Pri izračunu ove stope pripadnici radne snage su ponderirani ovisno o tome da li rade ili traže posao uz puno ili skraćeno radno vrijeme, a ponderi su prosječni sati rada nepoljoprivrednih radnika ostvareni u odgovarajućoj godini. Ova stopa ima ista analitička svojstva kao i odgovarajuće stope izražene u osobama, ali ne može obuhvatiti punu dimenziju neiskorištenja potencijalnog radnog vremena. Glavni nedostatak je taj što se ova stopa više ne odnosi na stvarne osobe i stoga je manje razumljiva od tradicionalne stope nezaposlenosti.“¹⁵

„**Stopa iskorištenosti potencijalne količine rada** je omjer zaposlenih i radnog potencijala odnosno radno sposobnih osoba (zaposleni, nezaposleni i takozvani skriveni nezaposleni) umnožen omjerom efektivnog i potencijalnog radnog vremena. Ova mjera pretpostavlja da bi i nezaposleni ostvarivali istu stopu iskorištenosti radnog vremena, što u velikom broju zemalja nije slučaj zbog nejednake strukture zaposlenih i nezaposlenih.“¹⁶

---

¹⁴ Jelena Birsa,PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.

¹⁵ Jelena Birsa,PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.

¹⁶ Jelena Birsa,PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.

„**Dezagregirana stopa nezaposlenosti.** Specifične stope za specifične grupe ponderirane su ovisno o udjelu veličine te grupe u ukupnoj radnoj snazi. Naime, jedinstveno tržište je zapravo samo pojednostavljenje stvarnosti; ono se sastoji od vrlo heterogenih pod tržišta, pa se i značenje nezaposlenosti u svakom od njih razlikuje. Treba biti oprezan jer i preveliko detaljiziranje može imati nedostatke kao što su nepraktičnost i nepreglednost te veliki troškovi vremena i novaca.“¹⁷

---

¹⁷ Jelena Birsa, PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.

4. PROBLEM NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ

Nezaposlenost u Republici Hrvatskoj jest ekonomski problem koji traje još od osamostaljenja koji još uvijek nije riješen u cijelosti.

Trendovi u Hrvatskoj su dosta problematični i neobični budući da Republika Hrvatska ima situaciju u kojoj potražnja za radom neprestano raste (puno izraženija u ljetnim mjesecima zbog turizma) a s druge strane ljudi svakodnevno napuštaju zemlju u potrazi za poslom. Problemi nezaposlenosti u Hrvatskoj leže u dugogodišnjim lošim politikama radnog i mirovinskog sustava te loših gospodarskih rješenja na području poreza i davanja koje poslodavci moraju ispuniti.

Trenutačni standard građana u Republici Hrvatskoj koji je veoma nizak u usporedbi sa onima razvijenih članica Europske unije također utječe na problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj. Osim toga i sama struktura radne snage, u pogledu obrazovanosti i vještina, predstavlja dio problema vezanog za nezaposlenost u Republici Hrvatskoj.

4.1 Kretanje nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj te položaj u odnosu na druge zemlje EU

Slika 2: Kretanje nezaposlenosti od 2000. do 2017

GODINA	NEZAPOSLENI	STOPA NEZAPOSLENOSTI%
2000	379522	22.8%
2001	395141	23.1%
2002	366162	21.5%
2003	318684	19.1%
2004	317577	18.7%
2005	307851	18.0%
2006	293153	17.0%
2007	254484	14.7%
2008	240455	13.7%
2009	291545	16.7%
2010	319845	18.8%
2011	315438	18.7%
2012	358214	21.1%
2013	363411	21.6%
2014	316736	19.6%
2015	285468	17.9%
2016	236617	14.8%
2017	187363	12.2%

IZVOR: https://www.hok.hr/content/download/.../file/Ukupno_zaposleni_RH_2000_2017.xls

Iz Slike 2. vidljivo je da Republika Hrvatska ima kroz cijelu svoju povijest problem nezaposlenosti te se ona kretala kroz različite vremenske stadije. Od 2000te godine vidimo da je trend nezaposlenosti stalno u opadanju do 2008 godine kada počinje svjetska kriza.

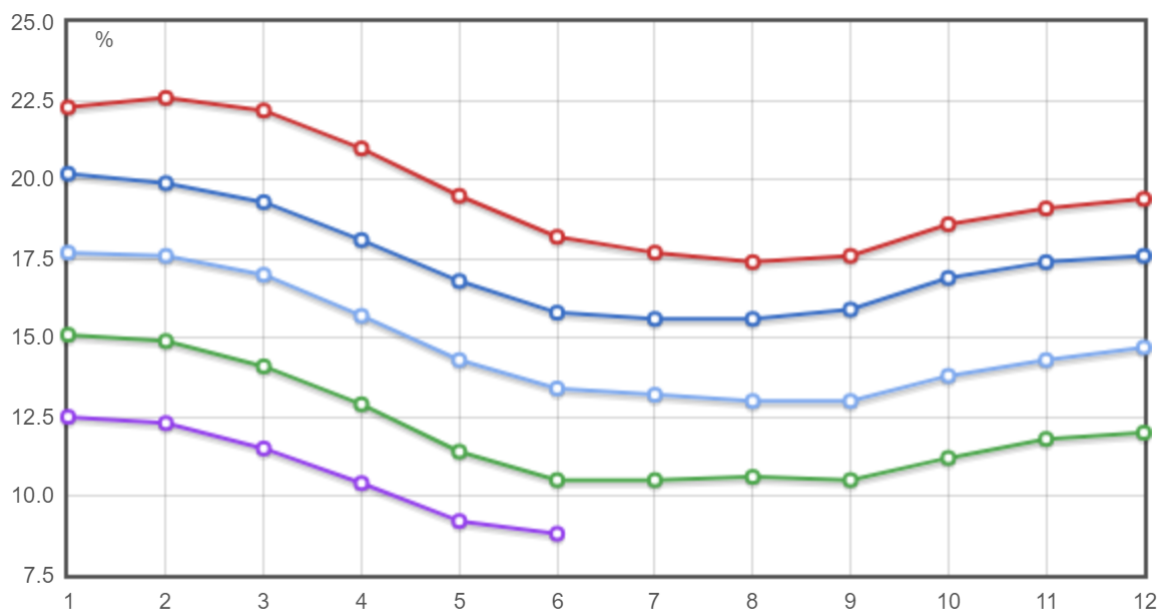
Također primjećujemo da nezaposlenost od 2013te na dalje opada ali te podatke moramo uzeti s velikim oprezom s obzirom na veliko iseljavanje mladih iz Republike Hrvatske te koji utječe na pad nezaposlenosti u zemlji.

Trenutačno se procjenjuje više od 200000 radno sposobnih ljudi se iselilo što u velikom obujmu smanjuje radno aktivno stanovništvo kao i stopu nezaposlenosti.

Slika 3. Kretanje nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj po mjesecima

■ BDP (realne stope rasta) ■ Inflacija ■ Stopa nezaposlenosti ■ Noćenja turista

Stopa registrirane nezaposlenosti u RH¹⁾

■ 2014 ■ 2015 ■ 2016 ■ 2017 ■ 2018

1) Prekid serije od 2016. Od siječnja 2018. nadalje podaci su privremeni. Za ostale mjesec su

Izvor: <https://www.dzs.hr/>

Iz Slike 3. može se vidjeti kako je Hrvatska jedna od zemalja koje imaju sezonsku nezaposlenost. Ukoliko pratimo kretanje nezaposlenosti vidimo kako ona opada u vremenu turističke predsezone zatim stagnira na najnižoj razini tokom sezone te nakon turističke sezone opet raste.

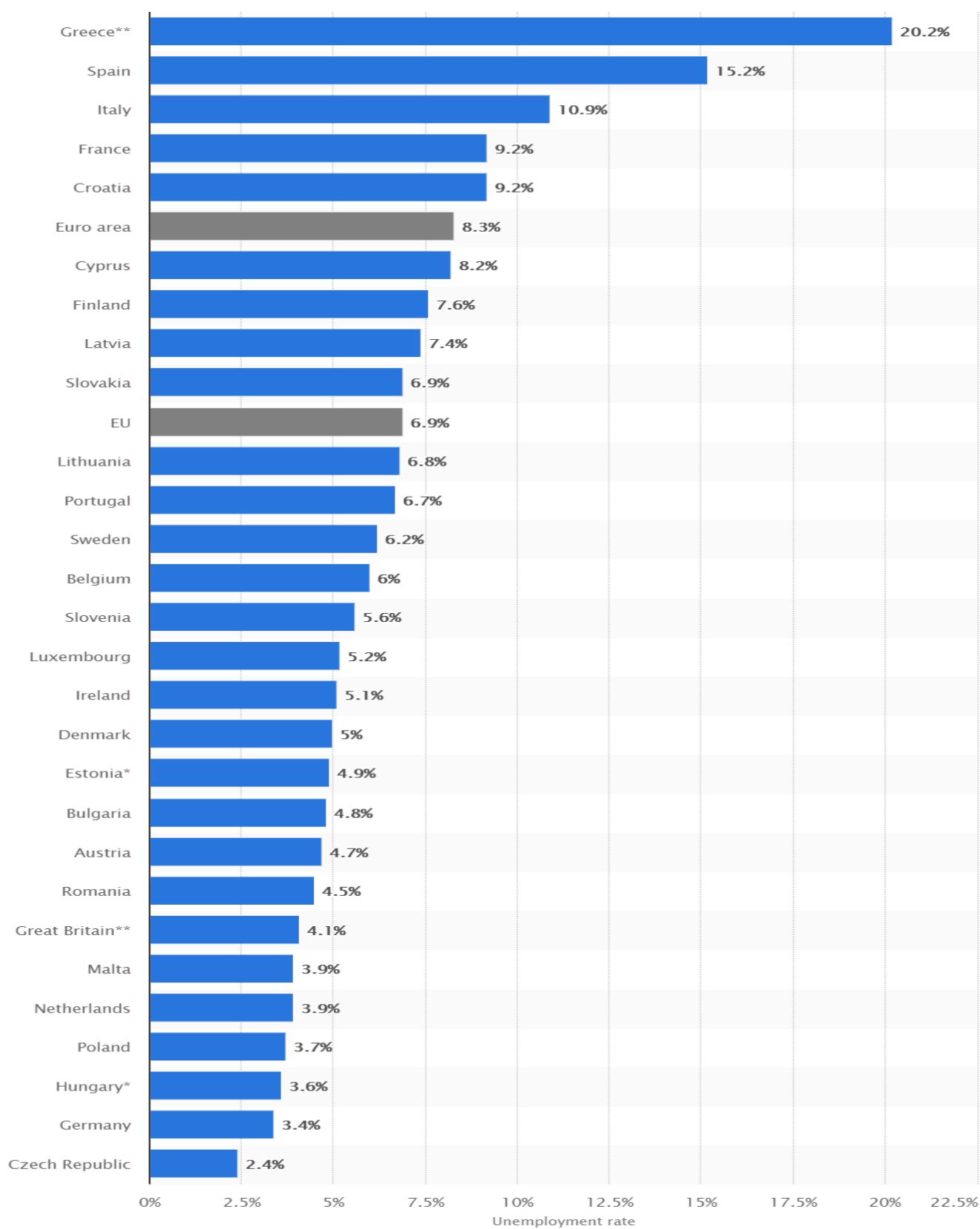
Slika 4: Kretanje nezaposlenosti po županijama

Godina	► 2004	► 2005	► 2006	► 2007	► 2008	► 2009	► 2010	► 2011	► 2012	► 2013	► 2014	► 2015	► 2016	► 2017	► 2018
Prostorna jedinica - županija															
ZAGREBAČKA	13.453	13.662	13.045	11.370	9.814	11.895	15.256	15.947	17.403	19.583	18.469	15.803	12.495	9.053	6.897
KRAPINSKO-ZAGORSKA	5.849	6.155	5.692	4.797	4.053	5.249	6.835	7.380	8.214	8.548	7.893	6.648	5.168	3.689	2.927
SISAČKO-MOSLAVAČKA	18.794	18.644	17.718	16.128	15.392	16.863	18.454	18.031	19.739	20.444	20.248	18.261	16.051	13.431	11.001
KARLOVAČKA	13.100	13.600	12.968	12.029	10.815	11.462	11.894	11.280	11.331	11.478	10.781	9.592	7.872	5.931	4.730
VARAŽDINSKA	10.412	10.271	9.218	7.927	6.822	8.137	9.716	9.863	10.447	11.035	9.554	7.441	5.771	4.135	3.260
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	7.891	8.069	7.534	6.780	5.799	6.243	7.375	7.240	8.156	9.083	8.155	6.463	4.944	3.578	2.613
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	11.384	11.922	11.834	11.172	10.316	11.436	12.415	11.824	12.027	12.698	12.782	11.559	9.448	7.416	5.912
PRIMORSKO-GORANSKA	17.702	17.576	16.220	14.461	12.911	14.910	17.878	17.780	18.453	19.321	18.469	15.518	12.888	9.774	8.144
LIČKO-SENJSKA	3.454	3.650	3.637	3.400	2.998	3.088	3.305	3.210	3.200	3.439	3.661	3.461	3.148	2.631	2.123
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	9.716	9.822	9.484	8.600	7.729	8.343	9.242	9.395	10.180	10.470	10.216	9.179	8.146	6.559	5.420
POŽEŠKO-SLAVONSKA	5.446	5.458	5.332	5.097	4.669	5.310	5.795	5.996	6.435	6.953	6.375	5.287	4.411	3.646	3.034
BRODSKO-POSAVSKA	15.876	15.911	15.339	14.218	12.797	14.130	16.297	16.906	17.197	17.912	15.937	12.700	10.591	8.545	7.391
ZADARSKA	11.954	11.288	10.716	10.375	9.410	10.037	10.672	10.310	10.700	11.161	9.729	8.107	6.965	5.792	4.860
OSJEČKO-BARANJSKA	32.482	32.120	30.176	27.806	25.633	28.561	32.723	32.663	34.438	36.627	36.632	32.467	28.062	23.453	19.967
ŠIBENSKO-KNINSKA	10.820	9.936	8.806	7.630	6.570	7.132	7.742	7.525	7.827	8.129	7.725	7.122	6.571	5.455	4.421
VUKOVARSKO-SRIJEVSKA	20.183	19.611	18.477	17.590	16.380	17.269	18.748	18.377	19.768	21.404	20.189	17.047	14.351	11.569	9.374
SPLITSKO-DALMATINSKA	40.811	39.317	37.474	34.993	31.562	33.602	37.871	39.865	43.523	45.893	44.220	40.044	35.383	30.458	26.064
ISTARSKA	6.182	6.374	6.317	5.819	5.325	6.740	7.949	7.914	8.185	9.071	7.953	6.665	5.404	4.144	3.457
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	8.171	7.855	7.473	7.030	6.112	6.686	7.459	7.341	7.579	8.025	8.150	7.763	6.717	5.810	4.977
MEDIMURSKA	7.347	7.221	6.786	5.862	5.051	5.892	7.088	6.830	7.528	7.923	7.095	5.576	4.665	3.538	2.573
GRAD ZAGREB	38.850	40.278	37.369	31.363	26.584	30.191	37.712	39.656	41.994	45.916	43.957	39.206	32.810	25.362	20.161
Ukupno	309.875	308.739	291.616	264.446	236.741	263.174	302.425	305.333	324.323	345.112	328.187	285.906	241.860	193.967	159.303

Izvor: <https://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzviestaja=1>

Ukoliko sagledamo kretanje nezaposlenosti po županijama vidimo kako je ona od 2013. u padu te je pad nezaposlenosti najviše izražen u najrazvijenijim županijama kao što su Zagrebačka i Istarska. Opet primjećujemo da u razdoblju između 2015 i 2017/18 imamo najveći pad nezaposlenosti koji prati trendove na državnoj razini kao i sam trend Europske unije.

Slika 5 : Stopa nezaposlenosti u usporedbi s ostatkom EU

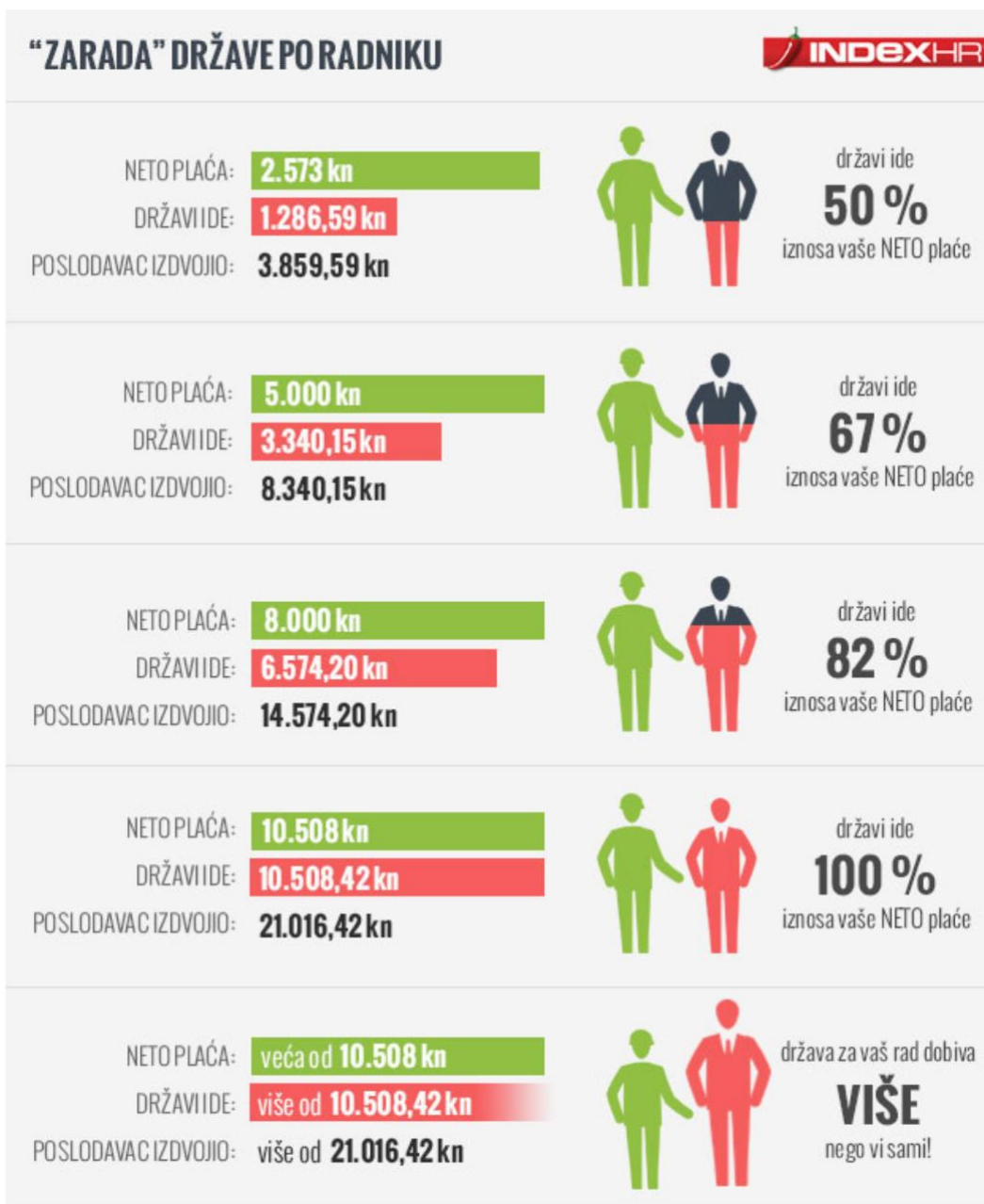
Izvor: <https://www.statista.com/statistics/268830/unemployment-rate-in-eu-countries/>

Ukoliko proanaliziramo i razmotrimo kretanje nezaposlenosti u odnosu na Europsku uniju Hrvatska je peta po nezaposlenosti što pokazuje kako u odnosu na ostatak Europske unije i dalje nismo napravili prave iskorake prema boljitku te prednjačimo po nezaposlenosti. Ako uzmemo za usporedbu zemlje tranzicije kao što su Češka, Slovačka, Poljska i druge vidimo da u odnosu na te zemlje i dalje nismo napravili dovoljno po pitanju nezaposlenosti i drugim područjima ekonomije koji su usko vezani za nezaposlenost.

4.2 Utjecaj dohotka i državnih poreza na nezaposlenost u Republici Hrvatskoj

Jedan od najvećih problema vezan za hrvatsku nezaposlenost jesu velika porezna davanja na radnike koje moraju poslodavci podmiriti na iznos plaće koje isplaćuju radnicima. Takva davanja su jako loša za gospodarstvo iz razloga jer poslodavac radniku ne može davati velike plaće zbog velikih troškova takve plaće.

Slika 6 : Primjer troškova poslodavaca na različite razine plaća

IZVOR: <https://www.moj-posao.net/Vijest/74128/Koliko-drzava-stvarno-uzima-od-vase-place/2/>

Iz slike je vidljivo kako na primjer za neto plaću od 8000 kn (1066 eura) poslodavac mora izdvojiti čak 14 574,20 kn. Takvim nametima država ne može očekivati da poslodavac daje velike plaće radnicima a ono što jest još veći problem da ovakvim nametima ne može rasti BDP po glavi stanovnika, te sam standard građana će puno sporije rasti što će radnike natjerati da potraže bolje plaćen posao izvan svoje domovine. U ovom trenutku porezni nameti predstavljaju jedan od razloga problema nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj te bi država trebala razmotriti da porezno

rastereti poslodavce jer poslodavci su oni koji daju posao i plaću radnicima neke zemlje.

Slika 7: Kretanje plaća i davanja na plaće u EU

Rank	Country	2018			2017	
		Gross	Net	TAX	NET	%
1	Denmark	€5,191.00	€3,270.00	37.01%	€3,095.00	5.35%
2	Luxembourg	€4,412.00	€3,159.00	28.40%	€3,009.00	4.75%
3	Sweden	€3,340.00	€2,570.00	23.05%	€2,465.00	4.09%
4	Finland	€3,380.00	€2,509.00	25.77%	€2,509.00	0.00%
5	Ireland	€3,133.00	€2,479.00	20.87%	€2,464.00	0.61%
6	Austria	€3,632.00	€2,324.00	36.01%	€2,009.00	13.55%
7	Germany	€3,703.00	€2,270.00	38.70%	€2,270.00	0.00%
8	France	€2,957.00	€2,225.00	24.75%	€2,157.00	3.06%
9	Netherlands	€2,855.00	€2,155.00	24.52%	€2,263.00	-5.01%
10	United Kingdom	€2,498.00	€1,990.00	20.34%	€2,102.00	-5.63%
11	Belgium	€3,401.00	€1,920.00	43.55%	€2,091.00	-8.91%
12	Italy	€2,534.00	€1,758.00	30.62%	€1,762.00	-0.23%
13	Spain	€2,189.00	€1,749.00	20.10%	€1,718.00	1.77%
14	Cyprus	€1,779.00	€1,658.00	6.80%	€1,658.00	0.00%
15	Slovenia	€1,626.00	€1,062.00	34.69%	€1,074.00	-1.13%
16	Malta	€1,379.00	€1,021.00	25.96%	€1,021.00	0.00%
17	Estonia	€1,221.00	€957.00	21.62%	€945.00	1.25%
18	Portugal	€1,158.00	€925.00	20.12%	€984.00	-6.38%
19	Greece	€1,092.00	€917.00	16.03%	€947.00	-3.27%
20	Czech Republic	€1,149.00	€873.00	24.02%	€837.00	4.12%
21	Croatia	€1,081.00	€802.00	25.81%	€792.00	1.25%
22	Poland	€1,102.00	€784.00	28.86%	€752.00	4.08%
23	Slovakia	€980.00	€748.00	23.67%	€755.00	-0.94%
24	Latvia	€1,013.00	€738.00	27.15%	€703.00	4.74%
25	Lithuania	€885.00	€693.00	21.69%	€637.00	8.08%
26	Hungary	€955.00	€635.00	33.51%	€622.00	2.05%
27	Romania	€787.00	€565.00	28.21%	€515.00	8.85%
28	Bulgaria	€586.00	€457.00	22.01%	€406.00	11.16%

IZVOR: <https://www.reinischer.com/average-salary-european-union-2018>

U usporedbi s drugim zemljama Europske unije Hrvatska je dvadeset i prva po veličini bruto i neto plaće. Ako uzmemo u obzir zemlje u koje se Hrvati najviše iseljavaju Njemačka ima prosječnu plaću od 2 270 eura (17025 kuna) dok na primjer Irska ima 2 479 eura (18 592.50 kuna). Vidljivo je da standard u tim zemljama je višestruko veći te se Hrvati odlučuju sve više na odlazak iz zemlje u potrazi za boljim plaćama i boljim

poslom. Hrvatska zbog iseljavanja aktivnog radnog stanovništva nema više samo problem na tržištu rada već se to širi i na demografski problem kao i problem mirovinskog sustava. Iako statistički strogo gledano kroz formulu za izračunavanje nezaposlenosti, iseljavanje smanjuje nezaposlenost to u nije način rješavanja problema nezaposlenosti jer se time otvara niz novih, velikih i opasnih problema za sam opstanak države.

4.3 Utjecaj iseljavanja stanovništva na nezaposlenost u Republici Hrvatskoj

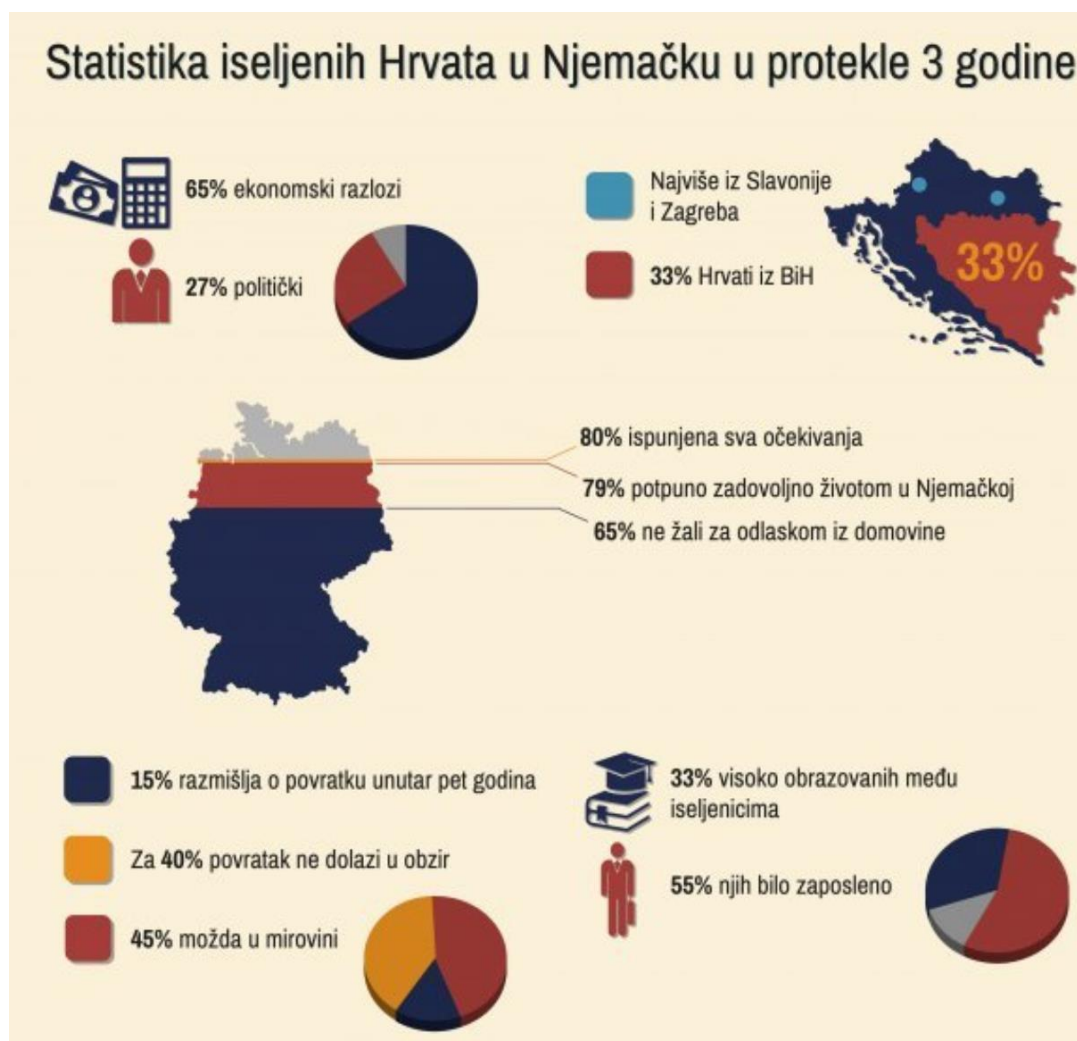
Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska je postala dio jednog od najvećeg tržišta na svijetu gdje postoji sloboda kretanja roba usluga i ljudi unutar članica. Naravno riječ je o Europskoj uniji. Zbog slobode kretanja jako puno mladih odlučuje otići raditi u razvijenije zemlje Europske unije kao što su Njemačka i Irska. Statistički podaci govore da je iz Hrvatske iselilo otprilike 200000 ljudi što je ogromna brojka koja samo nastavlja rast. „Masovno iseljavanje radno sposobnih stanovnika i loša demografska situacija uzrok su gubitka od oko 300.000 ljudi, a još će milijun ljudi otići u idućih deset godina, procjenjuju stručnjaci“¹⁹¹⁸

Većina iseljenih jest mlado obrazovano stanovništvo što također predstavlja veliki odljev mozgova iz Republici Hrvatske kao i sve veći problem u potrazi za kvalitetnom radnom snagom koje je sve manje u Republici Hrvatskoj. Ovaj problem direktno utječe na ponudu i potražnju na tržištu rada u Republici Hrvatskoj koji odjednom ima sve veću potražnju za radnom snagom a sve manju ponudu kvalitetne radne snage. Iseljavanjem obrazovanih ljudi dolazi i do strukturnih poremećaja na strani ponude i potražnje na tržištu rada. Također treba naglasiti da sve većom potražnjom za radnicima dolazi do povećanja ponuđenih plaća od strane poslodavaca što je dobar pokazatelj. Iseljavanjem će se smanjiti i stopa nezaposlenosti ali sama budućnost tržišta rada sa sve starijim stanovništvom što je veliki problem koji prijete u budućnosti ako se ne zaustavi trenutno iseljavanje.

---

¹⁸ Izvor citata: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/infografika-nove-brojke-pokazuju-razmjere-katakлизme-iseljavanja-hrvata-je-vise-u-njemackoj-nego-u-bih-foto-20180411/print>

Slika 8 : Statistika iseljenih Hrvata u Njemačku u razdoblju od 2015- 2018

IZVOR: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/infografika-nove-broike-pokazuju-razmiere-katakлизme-iseljavanja-hrvata-je-vise-u-njemackoi-nego-u-bih-foto-20180411/print>

Iako Hrvatska bilježi rast pozitivnih trendova u Bruto domaćem proizvodu, izvozu i padu nezaposlenosti iz gore navedene slike vidljivo je da mlada radna snaga smatra da u Hrvatskoj nema budućnost i sigurnost. Problem nezaposlenosti je vidljiv s obzirom da je 55% mladih otišlo nezaposleno a 65% zbog ekonomskih razloga. Problem Hrvatske nezaposlenosti će postajati sve veći ali ne ali najviše će se izraziti na ponudi i potražnji tržišta rada. Hrvatskoj prijete da će morati uvoziti radnu snagu te velika prijetnja jest da Hrvatska neće imati ljude koji će moći odgovoriti na suvremene zahtjeve proizvodnje koja je informatički sve više bazirana bez mladih kreativnih i obrazovanih ljudi.

4.4 Utjecaj obrazovne i dobne strukture Hrvatske na problem nezaposlenosti

Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj je vezan i uz strukturnu nezaposlenost kao i što je vezan i za dobnu strukturu.

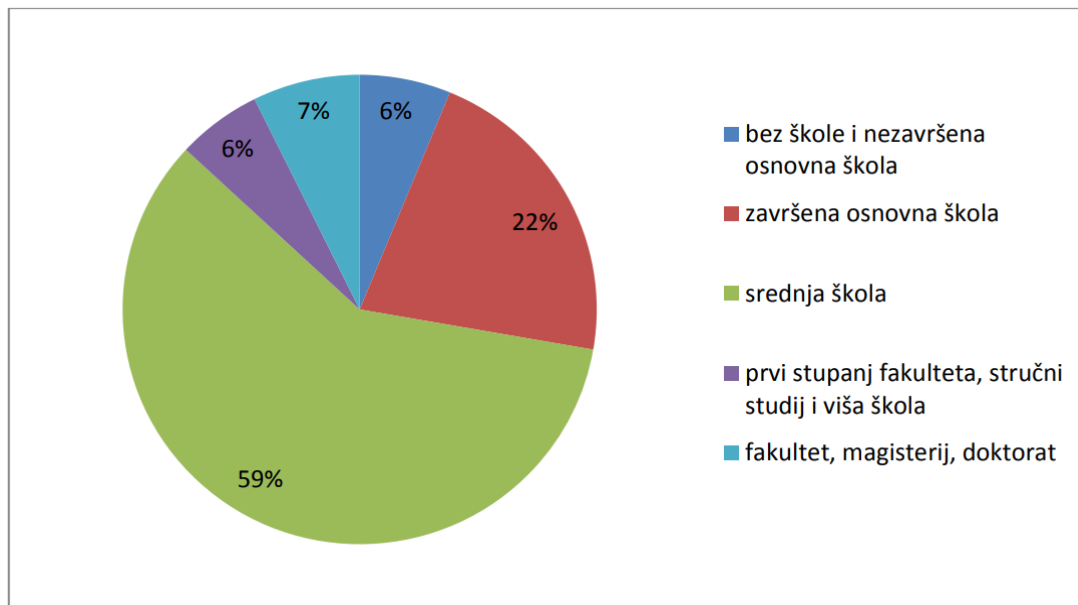
Trenutačno u Hrvatskoj obrazovni sustav nije na razini najrazvijenijih europskih zemalja. Obrazovni sustav je temelj kvalitetne radne snage koji bi trebao mlade ljude pripremati za suvremene zadatke, napore i zahtjeve tržišta rada.

Također sam obrazovni sustav trebao bi biti usko povezan s tržištem rada te a ponuda zanimanja u obrazovnom sustavu trebala bi pratiti ponudu i potražnju na tržištu rada.

Evidentno jest da u Republici Hrvatskoj postoji potražnja za sekundarnim zanimanjima, kao i zanimanjima vezana uz najjaču hrvatsku gospodarsku granu a to je turizam. Prema izvještajima iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kuhari i konobari su jedni od najtraženijih zanimanja a sve manje učenika upisuje ta zanimanja u srednjim školama.

Zbog tih činjenica prvi put u novijoj povijesti hrvatskog turizma, u 2018. godini poslodavci moraju iz inozemstva uvesti radnike za poslove u ugostiteljstvu i turizmu.

Slika 9 : Struktura Hrvatske radne snage prema obrazovnom stupnju

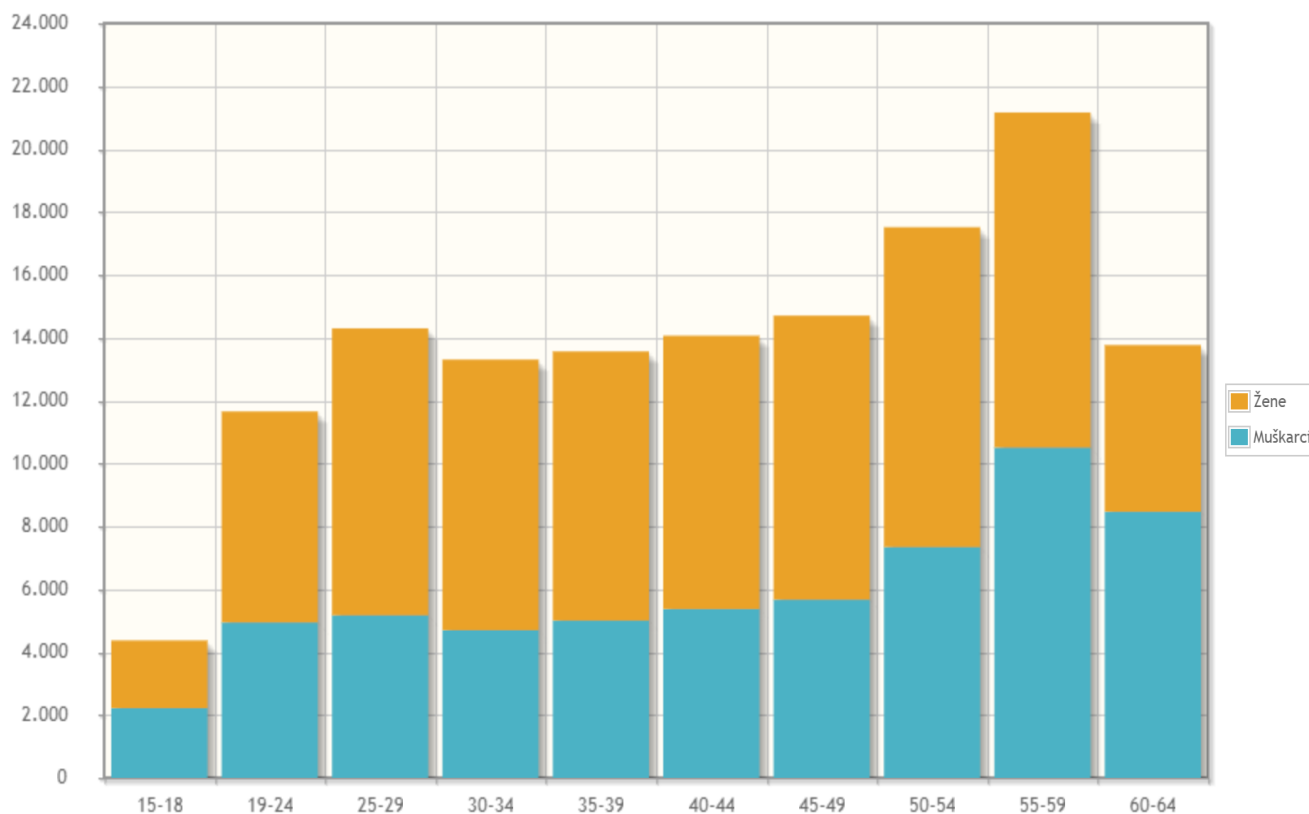
IZVOR: <https://repositorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A293/datastream/PDF/view>

Sljedeći problem koji utječe na nezaposlenost u Republici Hrvatskoj jest mali udio visoko obrazovanih ljudi u strukturi stanovništva. Iako Hrvatska u industriji potražuje veliki broj zanimanja u industriji treba znati da se sve više industrija okreće tehnologiji koja zahtjeva visoko obrazovani kadar.

Ukoliko Hrvatska nastavi gubiti visoko obrazovani kadar kao što ga sada gubi iseljavanjem i odljevom mozgova tada to nije problem same nezaposlenosti već problem gospodarstva i konkurentnosti na europskom tržištu.

Treba razumjeti da visoko obrazovani mladi ljudi će rado otići van Hrvatske ukoliko im druge zemlje pružaju puno bolje mogućnosti i plaće.

Slika 10: Nezaposlenost prema dobi i spolu u Republici Hrvatskoj (LIPANJ 2018)

IZVOR: <http://trzisterada.hzz.hr/Unemployment/AgeGender>

Osim obrazovne strukture na problem nezaposlenosti utječe i dobna struktura. Hrvatska po svojoj gospodarskoj slici je klasičan primjer sezonske zemlje te u kojoj prednjači turizam. Iz podataka objavljenih u Lipnju 2018te Hrvatska je imala oko 30000 nezaposlenih u dobi od 15 do 30 godina što iznosi otprilike između 12% do 17% od ukupne nezaposlenosti.

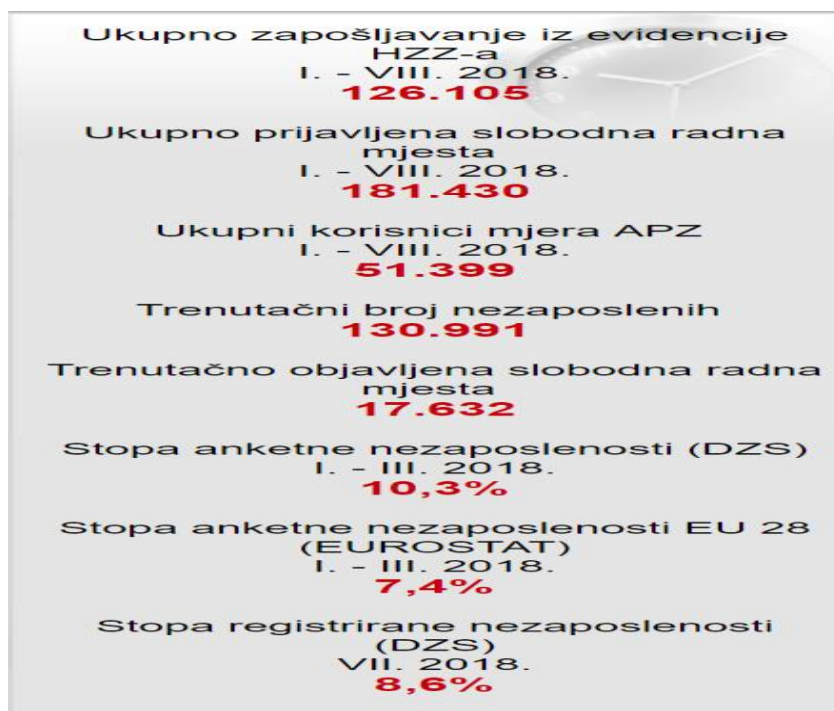
Ako to usporedimo s podacima za drugi mjesec, kada je Hrvatska imala otprilike 40 000 nezaposlenih to jest napredak.

Iako Hrvatska ima trend starenja stanovništva i iseljavanja dobro je što je porasla zaposlenost mladih to jest pad nezaposlenosti nije rezultirao samo iseljavanjem mladih.

Problem jest što je većina tih mladih ljudi zaposleno na određeno i to najčešće samo sezonski te će vjerojatno brojka mladih nezaposlenih opet porasti u zimskim mjesecima kada staje turistička sezona.

4.5 Utjecaj osobne preferencije radnika na problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj

Slika 11: Trenutačna ponuda i potražnja rada u Republici Hrvatskoj

IZVOR: <http://burzarada.hzz.hr/statistika.aspx?mode=4>

Utjecaj osobne preferencije radnika je sve izraženiji na Hrvatskom tržištu rada. Ako pogledamo statističko izvješće burze rada tada vidimo da se u kolovozu, za vrijeme pune turističke sezone potraživalo 17 632 radnika a broj nezaposlenih je iznosio 130 991 radnik. Također broj slobodnih radnih mjesta neprestano raste te je za kolovoz iznosio 181 430.

Pitanje je zašto ljudi koji su registrirani nezaposleni ne traže posao ili ne prihvaćaju posao koji im se nudi na zavodu za zapošljavanje. Prvi razlog je što radnici smatraju da su premalo plaćeni za određeni posao te da će za taj isti posao dobiti puno veća primanja u inozemstvu.

Prema izjavama Hrvatskih radnika u inozemstvu nije ekonomski razlog jedini razlog što sve više ljudi ne želi raditi u Hrvatskoj, nego i uređenije društvo, manje poreza na dohodak kao i bolji život nego li u Republici Hrvatskoj.

Treba naglasiti da na osobnu preferenciju radnika utječe i politička situacija u Republici Hrvatskoj, u kojoj se previše priča o prošlosti kao i sve više otkriva kriminala na političkoj sceni. Osobna preferencija radnika itekako utječe na trenutno stanje tržišta rada kao i sam problem nezaposlenosti u Hrvatskoj.

U ovom pogledu osobnih preferencija puno radnika se odlučuje i za rad na crno budući da, iako ilegalan, rad na crno donosi veću zaradu radnicima koji ne plaćaju nikakva davanja.

Ne postoje statistički podaci o tome koliko ljudi radi na crno niti kako se taj rad raspodjeljuje prema gospodarskim granama ali činjenica da sam radnik pristaje na rad na crno je zabrinjavajuća.

Predodžba o poslodavcima u Hrvatskoj o poslodavcima je isto kriva te i ona utječe na odluku o radu samog radnika. U Republici Hrvatskoj većinom se gleda na poslodavce kao na osobe koje „plivaju“ u novcu i koji ne žele isplaćivati velike nadnice zbog vlastitog bogaćenja.

Iako je cilj svakog poduzetnika jest maksimizacija dobiti poduzeća kao i jačanje ekonomske snage osobne preferencije poslodavca govore drugačije.

Svaki poslodavac ima velika davanja državi na jednog radnika te samim time da država utječe na smanjenje poreza i davanja poslodavaca državi možda bi se i sama osobna preferencija radnika prema poslodavcu promijenila te bi to doprinijelo stvaranju boljeg društva, većih plaća te u konačnici to bi smanjilo problem nezaposlenosti.

5. ZAKLJUČAK

Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj je prisutan od samih početaka te do danas se još nije uspio riješiti. Današnji trendovi koje možemo vidjeti u Republici Hrvatskoj jesu da nezaposlenost opada, da raste izvoz proizvoda i usluga te da BDP po glavi stanovnika i dalje raste.

Unatoč dobrim pokazateljima ono što najviše treba brinuti jest da veliki broj radnika iseljava među kojima najviše mladi.

U usporedbi s drugim zemljama to jest sa razvijenim zemljama europske unije plaće su i dalje jako niske te ukoliko se ne naprave reforme na području poduzetništva rada i poreza Hrvatska će i dalje gubit mlade ljude a posljedica toga bit starenje stanovništva i odljev mozgova.

Također porezi i nameti države koje poslodavci moraju plaćati su preveliki te poslodavci ne mogu zbog prevelikih troškova davati radnicima visoke plaće.

Uz navedene događaje postoji i osobna preferencija radnika o radu u vlastitoj zemlji te ona je jedan od faktora koji će utjecati na odluke samog radnika dali će raditi određeni posao ili ne te dali će raditi u vlastitoj zemlji ili ne. Nažalost zbog te osobne preferencije ljudi smatraju kako su pod plaćeni te kako mogu puno bolje i ljepše živjeti u inozemstvu te se odlučuju napuštati zemlju.

Ukoliko Hrvatske vlasti u sljedećih deset godina ne promjene politiku u koja će biti usmjerena ka zadržavanju ljudi u zemlji, poreznom rasterećenju te stvaranju pravednog društva u kojem svatko može živjeti od svog rada, tada će problem nezaposlenosti prerasti u pitanje: „Tko će raditi u Republici Hrvatskoj ako su svi otišli raditi u druge zemlje?“

LITERATURA

1) Knjige

- a) Hussmanns, R., Mehran, F. i Verma, V. (1990.) Surveys of economically active population, employment, unemployment and underemployment: An ILO manual on concepts and methods . Geneva: ILO.
- b) Mrnjavac, Ž. (1996). *Mjerenje nezaposlenosti*. Split: Ekonomski fakultet
- c) Tomašić, Petar: *Nezaposlenost u tranzicijskoj Hrvatskoj pod socijalno-etičkim vidom*, Zagreb, 2010
- d) Matko Vlasta, PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.
- e) Fryer, D. & Payne, R. (1986). Being unemployed: A review of the literature on the psychological experience of unemployment. In C. L. Cooper & I. Robertson (Eds.), *International Review of Industrial and Organizational Psychology*
- f) Mortimer, J. T. & Peterson, A. C. (1994). *Youth Unemployment and Society*. Cambridge: Cambridge University Press.
- g) Irena nekić, PSIHOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI: zbornik radova XII. ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.
- h) Mortimer, J. T. & Peterson, A. C. (1994). *Youth Unemployment and Society*.

2) Internet

- a) <https://www.dzs.hr/>
- b) <http://www.revisionguru.co.uk/economics/unemp4.htm>
- c) http://www.academia.edu/5118345/SOCIJALIZACIJA_SOCIJALNA_KONTROLA_I_DEVIJANTNOST
- d) <http://mjesecc.ffzg.hr/nezaposlenost/1.1.html>
- e) https://www.hok.hr/content/download/.../file/Ukupno_zaposleni_RH_2000_2017.xls
- f) <https://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>
- g) <https://www.statista.com/statistics/268830/unemployment-rate-in-eu-countries/>
- h) <https://www.moj-posao.net/Vijest/74128/Koliko-drzava-stvarno-uzima-od-vase-place/2/>
- i) <https://www.reinischfischer.com/average-salary-european-union-2018>
- j) <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/infografika-nove-brojke-pokazuju-razmjere-katakлизme-iseljavanja-hrvata-je-vise-u-njemackoj-nego-u-bih-foto-20180411/print>
- k) <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/infografika-nove-brojke-pokazuju-razmjere-katakлизme-iseljavanja-hrvata-je-vise-u-njemackoj-nego-u-bih-foto-20180411/print>
- l) <https://www.jabuka.tv/hrvatskoj-nedostaje-3-200-tesara-2-200-zidara-250-fasadera/>
- m) <http://trzisterada.hzz.hr/Unemployment/AgeGender>
- n) <http://burzarada.hzz.hr/statistika.aspx?mode=4>
- o) <https://repositorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A293/datastream/PDF/view>

POPIS PRILOGA

Slika 1. Kretanje nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj po mjesecima

Slika 2 : Podjela stanovništva prema mogućnosti uključivanja na tržište rada

Slika 3: Kretanje nezaposlenosti od 2000. do 2017.

Slika 4: Kretanje nezaposlenosti po županijama

Slika 5: Stopa nezaposlenosti u usporedbi s ostatkom EU

Slika 6 : Primjer troškova poslodavaca na različite razine plaća

Slika 7: Kretanje plaća i davanja na plaće u EU

Slika 8 : Statistika iseljenih Hrvata u Njemačku u razdoblju od 2015- 2018

Slika 9 : Struktura Hrvatske radne snage prema obrazovnom stupnju

Slika 10: Nezaposlenost prema dobi i spolu u Republici Hrvatskoj (LIPANJ 2018)

Slika 11: Trenutačna ponuda i potražnja rada u Republici Hrvatskoj

SAŽETAK

Problem nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj je izražen od samih početaka te do danas se nije uspio riješiti. Ukoliko gledamo sam pojam i vrste nezaposlenosti Hrvatska trenutačno ima pretežito strukturnu nezaposlenost. Posljedica nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj se očituje kroz ponašanje društva; sve više siromašnih obitelji i pad na ljestvici sreće pojedinih zemalja.

Iako današnji trendovi, koje možemo vidjeti u Republici Hrvatskoj, jesu da nezaposlenost opada, da raste izvoz proizvoda i usluga te da BDP po glavi stanovnika i dalje raste, ono što najviše treba brinuti Republiku Hrvatsku kao i tržište rada u Republici Hrvatskoj jest da puno ljudi iseljava i to najviše mlado stanovništvo. U usporedbi s drugim zemljama to jest sa razvijenim zemljama europske unije plaće su i dalje jako niske te ukoliko se ne naprave reforme na području poduzetništva rada i poreza Hrvatska će i dalje gubit mlade ljudi što će dovesti do starenja stanovništva i odljev mozgova. Visoki porezi i nameti države smanjuju plaće koje poslodavci mogu isplaćivati radnicima.

Uz navedeno postoji i osobna preferencija radnika o radu u vlastitoj zemlji te ona je jedan od faktora koji će utjecati na odluke samog radnika dali će raditi određeni posao ili ne te dali će raditi u vlastitoj zemlji ili ne. Nažalost zbog te osobne preferencije ljudi smatraju kako su pod plaćeni te kako mogu puno bolje i ljepše živjeti u inozemstvu te se odlučuju za napuštanje zemlje.

Ukoliko Hrvatska ne promijeni politiku i strategiju djelovanja prijete joj puno veći problemi od nezaposlenosti poput manjak radne snage, starenje stanovništva, smanjenje broj stanovnika i mogući gospodarski problemi poput kolapsa mirovinskog sustava, manjkova u državnom proračunu i sveukupno destabiliziranje ekonomije zemlje.